Sosyal Bilimler Dergisi / The Journal of Social Sciences

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 7, Sayı: 44, Şubat 2020, s. 1-32

ISSN: 2149-0821 Doi Number: <http://dx.doi.org/10.29228/SOBIDER.40414>

Mahur OSMANLI

Yüksek Lisans Öğrencisi, KOÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, mahur.osman@gmail.com

Doç. Dr. Deniz DEMİRARSLAN

KOÜ Mimarlık ve Tasarım Fakültesi İç Mimarlık Bölümü,
demirarslandeniz@gmail.com

BAROK DÖNEM MOBİLYA VE MODA TASARIMI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Özet

Günümüz moda ve mobilya alanındaki tasarım unsurları, tarih boyunca etkileşim içinde olmuştur. Moda ve mobilya eski çağlarda insanların soğuktan korunma, uyuma, oturma, depolama ihtiyaçları için ortaya çıkmış; basit ve sade formlar kullanılmıştır. Zamanla bu formlar sadelikten uzaklaşmış ve yerini ihtişama bırakmıştır. Bu ihtişamı en belirgin şekilde görebileceğimiz dönem Barok dönemidir. Barok sanatı XVI. yüzyılın ilk yarısında Avrupa'nın Katolik ülkelerinde doğmuştur. Barok'un amacı şaşırtmak ve göz kamaştırmak olmuştur. Bu özellik kendini giyim ve mobilyalarda da belirgin şekilde göstermiştir. Bu çalışmada Barok dönemi giyim modası ve mobilya arasındaki ilişki karşılaştırılmalı olarak ele alınmıştır. Değerlendirilen görsellere göre renk, form, kumaş gibi özellikler açısından benzerliklere ve etkileşimlere rastlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Barok dönem, XIV. Louis, mobilya tasarımı, moda tasarımı.

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN FURNITURE AND FASHION DESIGN IN THE BAROQUE PERIOD

Abstract

Design elements in today's fashion and furniture have been interacting throughout history. Fashion and furniture basically emerged in ancient times for people's need

for cold protection, sleep, living, storage and simple forms were used. Over time, these forms have been distanced from simplicity and have been replaced by grandeur. The most obvious period of this magnificence is the Baroque period. Baroque art was born in the first half of the XVI century in Catholic countries of Europe. The aim of the Baroque has been to confuse and dazzle. This feature is also evident in clothing and furniture. In this study, the relationship between Baroque clothing fashion and furniture is discussed comparatively. According to the visuals evaluated, similarities and interactions have been found in terms of colour, form and fabric.

Keywords: Baroque period, XIV. Louis, furniture design, fashion design.

GİRİŞ

Yaratıcılık ile yenileşim arasındaki bağlantı olarak tanımlanan tasarım fikirlere, onları kullanıcı veya müşteriler için pratik ve çekici tekliflere dönüştürerek biçim verir. Tasarım belli bir amaç için harekete geçilen yaratıcılıktır (URI-1). Yaratıcılık ise mevcut problemlere yeni bir gözle bakarak ya da gelişen teknoloji veya pazar dinamiklerindeki fırsatları algılayarak yeni fikirler üretmektir (URL-2).

Tasarım; mimarlık, iç mimarlık, moda, sahne tasarımı, tekstil, mobilya tasarımı gibi birçok disiplini içinde barındırır. Tarihsel süreçte tasarımı içinde barındıran ve insana yönelik olan tüm disiplinler birbirleri ile etkileşim halinde olmuş ve bu etkileşim kapsamında ortak paydada buluşmuşlardır. Bu çalışmada Barok dönemde moda ve mobilya tasarımının arasındaki ilişki incelenmiştir. Hem mobilya hem moda tasarımı tarihin her döneminde insanın temel ihtiyaçlarına cevap vermektedir. Bu dönemler içerisinde Barok dönem, mobilya ve moda tasarımı konusunda yenilikçi ve döneminin tüm sanat unsurlarını kapsayan örnekler içerdiği için büyük önem taşımaktadır. Barok dönemde mobilya tasarımı ile moda tasarımı arasındaki ilişkinin anlaşılabilmesi için öncelikle mobilya ve moda kavramlarının tanımlarının yapılması, daha sonra da Barok döneminde mekân, mobilya ve moda tasarımının genel özelliklerine göz atılması gerekmektedir.

Mobilya oturulan, yemek yenilen çalışılan, yatılan yerlerin döşenmesine yarayan eşyaya verilen genel ad olarak tanımlanmaktadır (URL- 1). Anlam olarak mobilya, oturulan yerlerin süslenmesine ve türlü amaçlarla donatılmasına yarayan eşyadır. Bu tanımlamadan da anlaşılacağı gibi mobilya, işlevsel değeri ile mekânın kullanışlılığını etkileyen, estetik değeri ile de mekânın güzel ya da çirkin görünmesini, yaşadığımız veya çalıştığımız mekânların sıcak, sevimli ve renkli bir ortam haline gelmesini sağlayan, kısaca sanat ve tekniği birleştiren bir üründür. Mobilya yapıların iç düzenini kurmak amacıyla sonradan yerleştirilen ve çeşitli ihtiyaçları karşılayan eşya olarak belirtilmektedir (Boyla, 1997: 560). Kültürel yapının temel göstergelerinden biri olan mobilya, farklı kültür, işlev ve zaman dilimlerinde, toplumların yerleşik hayata geçmeleriyle birlikte sadece barınmak ve zaruri ihtiyaçları karşılamak adına değil, sosyalleşmenin beraberinde getirdiği bir olgu olarak da karşımıza çıkar. Mobilya zamanla hayat tarzımızın, şekillere dönüşen noktası olmuştur (Erdem, 2007: 14).

Moda ise Latince ‘Modus’ yani oluşmayan sınır ya da sınırlanamayan anlamına gelen bir sözcüktür. Moda’nın sözlük anlamı; “değişiklik ihtiyacı veya süslenme özentiisiyle toplum yaşamına giren geçici yenilik, belirli bir süre etkin olan toplumsal beğeni, bir şeye karşı

gösterilen aşırı düşkünlük, geçici olarak yeniliğe ve toplumsal beğeniye uygunluk, yaygın duruma gelmek ve herkesçe kabul edilmek” şeklinde ifade edilmiştir (URL-1).

Simmel¹ “moda bütün görünüşleri ve kavramsal olarak, bütün içerikleri bünyesine alabilir: Her giyim, sanat, davranış ya da görünüş formu moda olabilir.” şeklinde bir tanımlama ile moda kavramını anlatmıştır (Ertürk, 2011: 6). Simmel, modanın kuralı geçiciliktir der ve gerçek gereksinimlerden kültürel gereksinimlere cevap verdiğini söyler. Simmel’e göre moda, “yüksek- statülü grupların, alt-statülü gruplarla olan farklılıklarını sembolize etme ihtiyaçlarına cevap verir bu, alt statülü grupların daha yüksek- statüye yükselmesine olanak sağlar (Gültekin, 2007: 229-245). Görülmektedir ki; moda oldukça karmaşık bir kavramdır. Moda en genel tanımıyla değişimi ifade etmektedir. Sadece kıyafetlerin değil, her şeyin; örneğin düşünce akımlarının, hatta insan isimlerinin bile modası vardır. Moda aynı zamanda bir şeyi şekillendiren bir eylemdir. Geyim açısından modaya, değişime göre değişen egemen bir giyim tarzı olarak tanımlanmaktadır (Fogg, 2014: 14). Moda tarihsel sürecinde ilk olarak Fransa’nın Paris şehrinde konu edilmiştir. Moda endüstriden önce el işçiliği ile var olmuştur. Fransa’da giysi dikme işine ‘couture’ adı verilmiştir. Yaşanılan dönemin kültürel özelliğine göre giysiler çeşitlilik göstermiş ve kullanılan malzemelerin ayrıntıları ekonominin büyüklüğüne göre belirlenmiştir. Bu çalışmada moda tasarımı kavramı giysi açısından ele alınmış ve mobilya tasarımı ile birlikte Barok dönem özellikleri açısından karşılaştırmalı olarak irdelenmiştir. Çalışma Barok dönemin genel özellikleri ile sırasıyla bu dönemde mobilya tasarımı ve kullanımı, moda tasarımı başlıkları altında oluşturulmuştur.

1.BAROK DÖNEM

Tüm sanat dallarında sadeliğin egemen olduğu Rönesans dönemi sonunda 16. Yüzyılla birlikte duyguların dışı vurumu söz konusu olmuş ve 16. Yüzyılın ilk yarısında özellikle Avrupa’nın Katolik ülkelerinde dinsel konuları etkileyici bir şekilde yansıtan, tümüyle eğri çizgilere ve bol figürlü biçim anlayışına dayanan Barok sanatı doğmuştur. Barok sanatı daha çok sarayın mutlakıyetçi tutumunun abartmalı bir ürünüdür. Rönesans’ın yüzeyde ince süslemeciliğine karşı, Barok’un amacı şaşırtmak ve göz kamaştırmaktır (Kurtoğlu, 1986: 11). Sanat dünyasına büyük bir serbestlik ve heyecan getiren Barok üslubun bu özelliği mimarlıktan sanata, mobilyadan giysilere kadar her alanda görülmektedir.

Barok sözcüğü Portekizce’de tam yuvarlak olmayan düzensiz inci anlamına gelen ‘barocco’ sözcüğünden türetilen bir sözcük olup; mecazi olarak tuhaf, gülünç, tutarsız anlamını içermektedir (URL-3). Adı gibi karmaşık bir yapıda olan Barok üslup sanatın her alanı için verimli bir ortam sağlamıştır. Bu dönemi belirleyen Barok üslup, mimarlık, resim ve heykelde İtalya’da ortaya çıkmasına karşın, mobilyada ilk kez Benelüks ülkelerinde görülür. Böylece 1625 yılına kadar erken bir tarihte Hollanda’da görülen bu üslupsal değişim, XIV. Louis’in tahta çıkmasıyla Fransa’yı, 1660 Restorasyonu ile İngiltere’yi ve 30 yıl Savaşları’nın sona ermesiyle de Almanya’yı etkisine almıştır (Tansal, 1995: 7).

Mimari açıdan Barok üslup ele alınacak olursa; başlangıçta sadeliğin ve durağanlığın hâkim olduğu Rönesans mimarlığı giderek daha süslü ve gösterişli bir tarza bürünmüştü. Erken 17.yüzyılda Roma’da yapılan binaların içinde duvarları hiç boş yer kalmamacasına süslenmiş odalar ve salonlar yer almaya başlamıştı. Aslında kullanılan yapı ve süs öğeleri bir önceki

¹ Georg Simmel: Alman sosyolog ve filozof (1858- 1918) Moda felsefesi konusunda yazıları bulunmaktadır.

yüzyıldan farklı değildi; yine Antik Roma mimarlığından alınmıştı. Ancak biçimler abartılı, önceki dönemlere göre daha kıvrımlı ve yüzey kompozisyonları çok karmaşıktı. Bu dönemin ışık gölge oyunları ile teatral bir ortam yaratan tasarım anlayışı ‘Barok’ adı ile anılmıştır. İlk örnekleri Roma’da yer alan Barok mimarlık 17.yüzyıla damgasını vurmuştu (Boyla, 2012: 45)

Mekânda Barok üslup aynı zamanda simetriyi esas alır ve abartılıdır. Altın varak, koyu renkler, oyma işçiliği, mermer kaplamalar, lake işçiliği gibi uygulamalar bu sanatın en başta gelen özellikleridir. Saray ve konakların duvarlarını ve mobilyalarını süslemek için uzak beldelerden getirilen altın, gümüş, kıymetli taşlar, çeşitli renk ve dokulardaki ağaçlar, bağa, fildişi, sedef vb. malzemeler görkemli mekânların tamamlayıcısı olarak göze çarpıyordu. Toplumun çeşitli katmanları arasında gelir farklılığının büyük olduğu bu dönemde zengin evlerdeki mobilyalarda rahatlıktan çok gösteriş vardı. İleri gelen aileler arasındaki rekabet de bu gösterişi körüklüyordu. Ancak sıradan insanların evlerinde yerel ağaçlardan yapılmış sade, kullanışlı ve dayanıklı mobilyalar bulunurdu (Boyla, 2012: 45). Barok mekânlarda duvarlar ve tavanlar dekoratif resimler, oymalar, halılar, kaplamalar ve aynalardan oluşan tek bir kompozisyon halinde ele alınırdı. Duvarlar ya mermer ya da boyalı ahşap kaplıydı (Tansal, 1995: 12).

Mimarinin bir yapı olarak değil; bir heykel olarak ele alındığı Barok mimarisi genellikle kilise ve saraylarda uygulanmış ve Barok bir saray sanatı olarak anılmıştır. Fransa’nın Louvre ve Versay sarayları da (Şekil-1, 2, 3, 4, 5) Barok stilin önemli örnekleridir.

Şekil 1. 17. Yüzyılın ilk yarısında Versay Sarayı’nı gösteren bir gravür. Gravürde sarayın hem mimari hem de peyzaj açısından simetrik bir oluşumda yapıldığı görülmektedir (URL-4).

Şekil 2. Versay Sarayı dış cephesinde şatafatlı ancak simetrik bir görünüm göze çarpmaktadır (URL-4).

Şekil 3. Versay Sarayı ‘Aynalı Salon’ her özelliği açısından tipik bir Barok iç mekânı örneğidir (URL-4).

Şekil 4. Versay Sarayı ‘ Merkür Salonu’ iç mekânında Barok üslup özellikleri olan koyu ve parlak renkler, altın varak, abartılı biçim ve süslemeler, kadife perdeler, döşemelikler net bir şekilde görülmektedir (URL-4).

Şekil 5. Versay Sarayı ‘ Apartment du Roi’ (Kralın yatak odası) iç mekânında Barok üslup özellikleri olan koyu ve parlak renkler, altın varak, abartılı biçim ve süslemeler, kadife perdeler net bir şekilde görülmektedir (URL-5).

1.1.Barok Dönemi Mobilya Tasarımı

Barok mobilya sanatını temsil eden asıl stil ‘XIV. Louis’ stilidir (1638-1715). Mobilyada Barok etkisi 17.yüzyıl boyunca hatta Kuzey Avrupa ülkelerinde 18.yüzyıl ortalarına kadar kendini göstermiştir. Osmanlıda ise 19. Yüzyılın sonuna dek etkisini göstermiştir. Günümüzde halen daha Barok üslupta mobilyalar yapılmaya devam etmektedir. Barok mobilya sanatının başlıca özelliği üst görünüşlerde genellikle dairesel dönüşlü köşeler, ön ve yan görünüşlerde iç ve dış bükey yüzeyler, çok süslü kıvrımlı ve ağır oymalar ile süslemeler olarak özetlenebilir (Kurtoğlu, 1986: 11). Barok dönemi mobilyalarında genellikle simetri hâkimdir (Uzun, Sarıkahya vd, 2017: 5). Barok dönem mobilyanın en belirgin özellikleri aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

a)Malzeme: Ahşap (özellikle Afrika’dan ithal edilen maun ağacı, abanoz ağacı, gül ağacı, şimşir, ceviz, meşe), mermer, cam, ayna bu dönemin en çok tercih edilen malzemeleri arasında yer almaktadır (Şekil- 6). Avrupa’ya bol miktarda ithal edilen mobilyaların yanı sıra, mobilya yapımında kullanılan ahşapların ticareti de bu dönemde çok önemli bir rol oynamıştır. Üslupsal açıdan önemli bir gelişme de giderek artan sert egzotik ağaçların özellikle abanozun ticaretiydi (Tansal, 1995: 13). Abanoz kaplamalı mobilyaların oymalı parçalarının masif abanoz yerine siyaha boyanmış şimşirden yapılması sık rastlanan bir uygulamaydı. Çünkü oymacılık genellikle mobilyaların taşıyıcı kısımlarında ve tepeliklerinde uygulanıyordu. Bu oymalar karmaşık ve heykelsi bir nitelik taşıdığı için sert ve damarsız bir ağaca ihtiyaç duyuluyordu. İskemle yapımında ise daha çok ceviz ve kestane gibi yerel ağaçlar tercih ediliyordu (Boyla, 2012: 6).

Şekil 6. Maun ağacından yapılmış Barok dönem XIV. Louis sehpa örneği, Andre Charles Boulle (1680) (URL-6).

17. yüzyıl mobilyalarında altın ve gümüş kaplanmış metaller de çok kullanılmıştır. Som gümüşten yapılmış mobilyalar da üretiliyordu. XIV. Louis’in bıraktığı borçları ödeyebilmek için ölümünden sonra sarayın gümüş mobilyaları eritilerek satılmıştır. Bu dönem

mobilyacılığında görülmeye başlanan bir başka dekorasyon malzemesi de cam levhalardı. Daha önceki dönemlerde cam levhalar ancak çok küçük boyutlarda üretilebilirken 17. yüzyılda Venedikli ustalar büyük ve düzgün yüzeyli olanlarını dökmeyi başarabilmişlerdi (Boyla, 2012: 47).

b) Üst Yüzey İşçiliği: Lake² işçiliğine önemli yer verilmiştir. Başlangıçta Hindistan ve Uzak Doğu'dan getirilen lake işçiliği ile yapılmış dolaplar bir süre sonra Avrupa'da taklit edilmeye başlanmıştır. Lake modası üslupsal açıdan da önem taşır. Çünkü Doğu'dan ithal edilen lake eşyalar sayesinde Avrupalı mobilya ustaları egzotik ve yarı egzotik motiflerden oluşan yepyeni bir mobilya anlayışına sahip olmuşlardır (Tansal, 1995: 12) (Şekil- 7).

Şekil 7. 'Bureau Mazarin' olarak isimlendirilen bir çalışma masası mobilyasında lake işçiliği ve lake süslemeden bir detay (URL-7).

Mobilya sanatında oymacılık Barok dönemde de önemini korumuştur. Arabesk tarzında³ oyma işçiliği en belirgin mobilya özellikleri arasında gelmektedir. Bu dönemde İngiltere, Hollanda ve Fransa'da mobilya yüzeyleri uzaktan seçilemeyen sık oymalarla bezenirken derin, kavisli ve gösterişli oymalar tepelik, korniş, yan sütunlar, ayaklar ve iki ön ayak arasındaki gergilerde yer alıyordu. İtalya ise her tarafı abartılı, heykelsi görünümde oymalarla kaplı ahşap mobilyaları ile

² Lake: Lake, astarlama yöntemiyle yapılan bir cilalama yöntemidir.

³ Arabesk, karmaşık ve anlaşılması güç olan süsleme örneklerini kolayca, alışlagelmiş bir yoldan ve çok kısa bir form içinde ifade edebilen bir kelimedir. Bkz. Selçuk Mülayim, Türk Süsleme Sanatında Arabesk Problemi. Sanat Tarihi Dergisi. Cilt 2, Sayı 2, s.62-85.

tanınıyordu. Barok 'ta marküteri⁴ çok yaygın bir süsleme tarzıydı. Üzerine marküteri yapılan levhalar genellikle çam, köknar, meşe ve gürgen gibi yerel ağaçlardan meydana getirilirdi. Doğal ya da renklendirilmiş ağaç kaplamalar yanında ince çinko, bakır, pirinç ve gümüş levhalar; kemik, fildişi, bağa, akik, lacivert, cam ve başka birçok malzeme marküteri yapımında kullanılıyordu (Boyla, 2012: 44) (Şekil-8). Dönemin ünlü mobilya tasarımcısı André-Charles Boulle marküteri ustası olarak tanınmaktaydı. Barok dönemin mobilya tasarımı açısından en önemli özelliği mobilyanın bir marangozluk işi olmaktan çıkması ve mobilya tasarımcılarının ortaya çıkması, tasarımcıların tasarladıkları mobilyaların üretimi için yapım kataloglarının çıkarılmasıdır. Bu dönemde ortaya çıkan bir dekorasyon stili de Andre Charles Boulle ismiyle birleştirilir. Boulle, mobilyaları son derece dekoratif bir pirinç ve bağa bileşimiyle kaplama yöntemini geliştirmiştir. Boulle marküterisiyle bezenmemiş kısımlar ise genellikle abanoz kaplanır. Üzerindeki desen bir bütün olarak ele alınmıştır. Boulle, mobilyalarının kenarına hem eşyayı darbeden koruyan hem de süsleyen yaldızlı bronz yani 'Ormolu' montürler monte edilmiştir (Şekil-9).

Şekil 8. André-Charles Boulle tasarımı bir mobilyada marküteri işçiliği (URL-8).

⁴ Marküteri: Marküteri değişik renklerdeki ahşap kaplamaların kesilip iç içe yerleştirilerek boya kullanılmadan ağaçların doğal renkleri ile yapılan bir yüzey süsleme sanatıdır.

Şekil 9. Andre Charles Boulle yapımı komidin (1710- 1720) (URL-6).

17.yüzyıl mobilyacılığında bağa kaplama oldukça revaçtaydı. Kaplandığı yüzey kırmızıya boyanan bağa şeritlerin hareleri belirginleşir ve daha göz alıcı bir renk elde edilmiş olurdu. Aynı zamanda şeritlerin bitişme çizgilerine metal teller yerleştirilerek yüzey deseni oluşturulurdu (Boyla, 2012: 46) (Şekil- 10).

10

Şekil 10. Bağa işçiliğinde yapılmış kaplamadan bir detay örneği (URL-6).

c) Simetri: Barok mobilyalarda işlemler genelde simetrik bir yapıda yapılmaktadır. Örneğin masanın bir ayağındaki süsleme ile diğer ayaklarındaki süslemeler simetri olacak şekilde düzenli bir şekilde oluşturulmuştur (Şekil- 11).

Şekil 11. XIV.Louis stilinde masa, 1690-1700 ve simetri ekseninden süsleme detayı (URL-9).

d) Mobilya Çeşitleri: Barok dönemde iç mekânda kullanılan mobilyaların çeşitlerinde artış görülmektedir. Bir mobilyanın bile çok sayıda çeşidi bulunmaktaydı. ‘Cabinet (kabinet)’ ve ‘armoire (armuar)’ olarak isimlendirilen dolaplar, elbise dolapları, baldekenli yataklar, çalışma masaları, iskemleler, saatler, ‘commodes (Komot)’ olarak isimlendirilen mobilya gibi çok sayıda mobilya çeşidi görülmektedir. Özellikle sandalyelerde geniş oturma alanları ve yarı kolçaklı veya kolçaksız modeller çok tercih edilmiştir. Bu stildeki belli başlı değişiklikler oturma mobilyasındaki ayakların eğmeçli, arkalıkların yanlarda düz, üstte çoğunlukla simetrik taçlı, köşelerinin yuvarlak oluşudur. Ayakların üst kısmı kabartma yaprak oymalıdır. Kayıtların oymasında bazen simetri görülmemektedir. Arkalıkları yuvarlak okuma koltukları yaygındır. Yüksek arkalıklı koltuklar, kolçaksız sandalyeler ve tabureler bu dönemde yaygınlaşmıştır (Şekil-12, 13). Oturma mobilyasında en çok kullanılan ağaç türleri ceviz ve meşelerdir (Kurtoğlu, 1986: 11).

Şekil 12. XIV. Louis Koltuk, 1675 (URL-10).

Şekil 13.XIV Louis stili koltuk ve detayı (URL-11).

Dolaplar, 17. yüzyılın tipik mobilyasıdır. Esas işlevleri gösteriştir (Şekil- 14). Dolapların gelişimi o sırada Avrupa'yı etkisine almış olan koleksiyonculuk modasıyla yakından ilişkiliydi. Koleksiyoncular topladıkları madalya, para ya da Doğu porselenleri gibi ilginç eşyaları bu dolaplarda muhafaza eder ve sergilerlerdi. Dolaplar motifler ile süslü çekmecelere bölünmüştür. Bu dönemde kabine ve konsollar ilgi gören mobilya türleriydi. İlk olarak elbise asılabilen dolap da bu döneme rastlamaktadır (Kurtoğlu, 1986: 12). Dolap kapaklarında mermer levhalara da rastlamak mümkündü. Almanya ve etkisi altında bulunan İskandinav ülkelerinde iki kapılı tipik bir dolap olan 'shrank' bu döneme damgasını vurmuştu.

Şekil 14. XIV Louis stili dolap örneği ve süsleme detayı (URL-12).

17. yüzyılda kullanılan bir diğer yenilik de aynalardır. Bu aynaların önüne mermer tablalı masalar konurdu. Aynalar son derece pahalı olduğundan bir zenginlik ve prestij göstergesiydi. Avrupa'daki bütün önemli evlerde bulunurdu (Tansal, 1995: 12) (Şekil- 15). Bu aynaların korunması amaçlı önlerinde 'komot' mobilyası konmaktaydı.

Şekil 15. Komot örneği, Andre Charles Boulle, Cleveland Müzesi (URL-6).

17.yüzyıl sonlarına doğru Fransa’da André-Charles Boulle’un geliştirdiği ‘Komot’ adını alan çekmeceli ve masa yüksekliğindeki bu mobilya dayandığı duvarın yüzey kompozisyonunu da tamamlayan bir öğeydi. Bu mobilyanın dikey yüzeyleri siyah abanoz, bağa ve çeşitli metallerle kaplanmış bombeli panolardan oluşuyordu. Üst tabla renkli mermerden yapılıyordu. Köşeler, ayak uçları, çekmece kenarları gibi darbeye maruz kalabilecek kısımlara altın kaplamalı tunçtan yapılmış akant yaprakları, bebekler, masklar, kenar suları v b süslemeler yerleştiriliyordu. Bu mobilyalar olağanüstü etkileyici heykelsi görünümleriyle hayranlık uyandırıyor. XIV. Louis için yapılan örnekler Versay Sarayı’nın odalarını süslüyordu (Boyla, 2012: 46).

e) Mobilya ayakları: Yüzyılın ikinci yarısında Fransa’nın etkisi ile korkuluk başına benzeyen (ters şişe gibi) bir ayak biçimi ve çapraz gergiler görülmeye başlamıştır. 17.yüzyılın son çeyreğinde mobilya ayaklarında bir kıvrımlaşma görülmeye başlamış; S ve C biçimlerindeki ayaklar başlangıçta çok abartılıyken giderek daha yumuşak kıvrımlara dönüşmüştür. 18.yüzyıl başlarında bir hayvanın arka ayağını anımsatan biçimler yaygınlaşmıştır. Ayağın ucunda çeşitli hayvan pençelerinin ve hatta çizme ve ayakkabı biçimlerinin de kullanıldığı olurdu. İspanya ve Portekiz’de arkalıği tornada çekilmiş ince burgulu ya da boğumlu parmaklı iskemleler 16.yüzyılın ikinci yarısından beri kullanılıyordu. Bunların bazıları abanozdan yapılmaktaydı.

f) Döşeme: Deri ya da ipek döşemeler mobilyanın iskeletine kabaralarla tutturulurdu. Kaliteli iskemleler İtalyan malı ipek damasko, brokar ve kadifelerle döşenir, saçak ve püsküllerle süslenirdi (Boyla, 2012: 48).

Bütün gösterişine rağmen 17.yüzyıl mobilyası önceki dönemlere göre kullanım açısından daha rahattı. Bu dönemde klasik sanat üzerine ciddi araştırmalar yapılmış ve kitaplar yayınlanmıştı. Dolayısı ile tasarımlardaki tarihsel yaklaşım bilinçli bir şekilde ele alınmıştı. Barok mekânda bütünlük arayışları vardı. Mobilyalar dayandıkları duvarla müşterek özellikler taşırlar, en azından boyut ve konum olarak mekânla eşya arasında bir uyum aranırdı. Barok Roma’da gelişmişti; ancak yüzyılın ikinci yarısında liderlik Fransız sarayına geçmişti. Kral XIV. Louis’nin sanata önem vermesi ve bu konudaki harcamalardan hiç sakınmaması, başlangıçta

İtalyan tasarımını izleyen Fransız tasarımcıların giderek kendi ülkelerine özgü klasik bir üslup geliştirmesine neden olmuştu (Boyla, 2012: 57).

1.2. Barok Dönemi Giyim ve Moda

17. yüzyılda yaşanan Barok dönemi, sanatın tüm dallarını giyim de dâhil olmak üzere etkilemiştir. Bir çağa damgasını vuran, belli başlı tarzdan daha çabuk değişen kültür ve yaşam biçimine ilişkin beğeniler bütününe moda denilmektedir. Dar anlamda moda kavramından anlaşılan, giysi ve bağlantılı ürünlerin kesim, biçim, renk ve malzemesindeki her sezon yerini farklı biçimlere bırakan beğeni devreleridir. Bu anlamda moda terimi, XIV. Louis zamanında baskın olarak kullanılmış ve Paris'in günümüze kadar gelen moda hâkimiyeti başlamıştır (Çeliksap, 2015: 60). O dönemde, son derece ilginç modeller ortaya çıkmıştır. Dönemin başlarında, Fransız modası, İspanyol modasının etkisinden kurtulmaya çalışmıştır.

XIV. Louis'nin 72 yıllık hükümdarlık döneminde mobilyada olduğu gibi giyim konusunda da ilklere imza atılmıştır. 'XIV. Louis stili' olarak anılan bir mobilya stiline yanı sıra XIV. Louis'nin giyim stili de döneme damgasını vurmuştur. 'Haute Couture' kavramı XIV. Louis ile doğmuştur. XIV. Louis 1643'de tahta çıktığında dünyanın moda merkezi Paris değil, Madrid idi. İspanyol modası yaygındı. Bu elbiseler dar ve siyah renk ağırlıklı idi. Siyah rengin giysilerde ağırlıklı olarak kullanılması Katolik Habsburg monarşisinin etkisi olmakla birlikte zenginlik ve asaleti de vurgulamak amaçlıydı (URL-13).

Fransız aristokratlar da giysilerini İspanya'dan, goblen kumaşlarını Brüksel'den, ipek kumaşlarını ise Milano'dan getirtmekte idi. Ancak XIV. Louis bu durumu değiştirmiştir. Uzun hükümdarlık döneminde Louis'nin yeni anlayışı lüks yaşam olmuştu: Mobilya, tekstil, giysi, mücevher alanlarında sadece kendisi için değil; Fransa'nın dünyanın bu alanlarda lideri olması için lüks üretimler yapılmıştır. Dönemin ekonomi bakanı Jean Baptiste Colbert bu durumu şöyle açıklamaktaydı: "İspanya için Peru'nun madenleri ne ise; Fransa için de moda aynı şeydir." Gerçekten de o dönemde Paris halkının üçte biri giyim ve tekstil sektöründe çalışmaktaydı. Louis ve Colbert yeni moda anlayışının yayılması için her türlü iletişim yöntemini de kullanmaktaydı. Fransa'nın en ünlü ressamı yeni kıyafetler içinde yeni görünümündeki Kral'ın resimlerini yapmaktaydılar. Düzenlenen balolar, kabul törenleri Fransız modasının yayılması için büyük fırsat ortamları oluşturmaktaydı. İnsanlar her yerde Kralın yeni giysileri ve görünümünü konuşuyordu (URL-13). Bir tiyatro tutkunu olan 'Güneş Kralı' lakabıyla anılan Louis'nin tarzı İspanyol modasının aksine renkli, hacimli ve süslüydü. Kendine özgü bukleler ve yüksek, kırmızı topuklu ayakkabıları ile Louis stili 1670'li yıllarda erkeklerin peruk, uzun ceket, yelek giymeleri giyinme olgusunda bir devrim niteliği taşımaktadır (Çeliksap, 2015:60) (Şekil- 16). 1672'de Paris'te kurulmuş olan 'Mercure Galant' isimli gazeteden dönemin giysi modası hakkında bilgi edinilmesi mümkün olmaktadır.

Şekil 16. Kral XIV. Louis'i gösteren yağlı boya tablo (1701), ressam Hyacinthe Rigaud (URL-14).

Ekonomi bakanı Colbert'in en etkili ve geniş kapsamlı çalışmalarından biri, yeni tekstillerin yılda iki kez mevsimsel olarak ortaya çıkmasını sağlayan bir moda için gerekli ortamı oluşturmak ve insanları daha fazla satın almaya teşvik etmektir. Yaz aylarında güneş şemsiyeleri, yüz maskeleri ve yelpazeler gibi aksesuarlar; kış için hem erkek hem de kadınlar için kürkler, pelerinler ve manşonlar vardı. Hafif iplikli kumaşlar yaz için ayrılırken; kadife ve saten kış için kullanılmıştır. Tutucu İspanyolların aksine sıkılgan Fransızlar gündemdeki bir giyim tarzını çok çabuk sıkılıp değiştirme eğilimindeydiler. Bu dönemde elbise kolları iki yıllık bir zaman içinde yedi kez değişikliğe uğramıştır. İlk dönem bileğe kadar düğme kullanılırken bir süre sonra renkli firfırlar ve daha sonrada kollarda dantel ve şeritler moda olmuştur (Ertürk, 2013: 11) (Şekil-17).

Şekil 17. Diego Velazquez- Nedimeler isimli tablosunda (1656) Barok dönem giysilerini belgelemek açısından önemlidir (URL-15).

Yukarıda da belirtildiği üzere; Barok tarzının muhtemelen ilk tohumları, sert korselerin ve kabarık elbiselerin bir alışkanlık haline geldiği Fransız Saraylarında atılmıştır. Bu dönemin giyim tarzı; 17. yüzyılın ikinci yarısında Fransa Sarayında zariflik ve uygarlık anlayışıyla şatafatlı hayata geçişin kostümlere taşınmasıyla başlamıştır. Bu kıyafetlerin kumaşları, tüm Avrupa'da üretiliyor ama merkezi Lyon'da bulunan ipek endüstrisi pazara yön veriyordu (Toklucu, 2015: 43).

Araştırmalara göre o dönemlerin sanatçıları günümüzde olduğu gibi birbirlerinden esinlenmekteydi. Saraylardaki görkemli perde tasarımlarından esinlenerek giysilere uyarlanan çift sıra drape, pile ve farbalardaki işlemeli taşlar gibi şatafatlı kostümleri en iyi anlatan altın varaklar ve gül desenlerdir. Barok dönem de teknolojinin gelişmesiyle daha seri üretilen yün, kadife, atlas, ipek, muar, pamuk, kamlot kumaşlara; yaldızlı kumaşlar altın ipliklerle işlenmiş brokerlar ve gül motifler eklenmiştir. Bayan kostümünde ağır (karkas) astarın yerini daha zarif pamuklu, ipekli astarlar almıştır. Etekler iki parçadan ibaret olup üst-üste giyilmekteydi. Alt etek (Fripon) yapımında daha çok açık renk kumaşlar kullanılmakta iken üst etek (Modest) koyu renk kumaştan yapılmakta, eteğin kenarı drape olarak süslenmekteydi. Drape süsleme, geniş ve omuzları açık bırakan dekolteli yakalarda da uygulanmaktaydı. Bol pudralı peruklar, bastonlar, şemsiyeler de dönemin aksesuarlarını oluşturmaktaydı.

17. Yüzyıl ayrıca moda tasarımcıları için önemli bir dönem olarak nitelendirilmektedir. Önceleri kostümler sadece ev hizmetlileri tarafından yapılırken 14. Louis' in de destekleriyle elbise üreticileri bir esnaf birliği oluşturmuştur. Tasarımcılar müşterilerini yeni kalıplar, parlak kumaşlar ve aksesuar kullanma konusunda ikna etmişler ve yepyeni stiller yaratma olanağı bulmuşlardır (Ertürk,2013: 12).

Örgünün keşfi ile örgü ipliklerinin çeşitlenmesi, pamuk-iplik-ipek ve yün arasındaki seçeneklere, merinos ve kaşmirin girmesini sağlamış; kadife-saten poplin gibi kumaşlar dokunarak, kumaş tasarımları geliştirilmiştir. Barok döneminin en gözde kumaşı parlak siyah ipek kadifelerdir(Alpat, 2019:4) (Şekil- 18, 19, 20, 21, 22).

Şekil 18. Kraliçe Maria Theresa, XIV.Louis'in eşi, solda XIV. Louis tarzı giyimi ile sağda ise çocukluğunda İspanya'da egemen olan modaya uygun kıyafetleri ile görülmektedir. İki resim bize dönemin İspanya ve Fransa'sında modanın farklılıklarını açıkça göstermektedir (URL- 16, URL- 17).

Şekil 19. Bayan Rombouts ve kızı, 1632 (URL- 18).

Şekil 20. Maria Jabach, 1639 (URL-18).

Şekil 21. Maria de' Medici, Fransa Kraliçesi, 1620 (URL-18).

Kadın giyimlerinde, bel çizgisi kalçaya kadar uzamış ve önde sivrilmiştir. Kollar geniş olarak biçimli, kol uçlarında danteller kullanılmıştır. Etekler genişlemiş, önde açıklık bırakılarak alta giyilen ince dantel işlemeyle zenginleştirilmiş ‘petticoat’lar kullanılmıştır (Dereboy, 2004: 73). Kullanılan kostümlerin etekleri yanlardan toplanarak yürümeyi kolaylaştırmış, truvakar kol stili dirseklere kadar olan kollar, dantel volanlarla zenginleştirilmiştir. Bu tarz volanlara ‘engagement’ adı verilmiştir. Bel aşırı şekilde dar ve önde bel çizgisi sivrilerek son bulmuştur (Ertürk, 2013: 12). Bu dönemde kadın eteklerinin çizgilerini özel tasarlanan etek çemberleri belirlemiş, bel hattı yukarıya çekilmiş, kalçalara dolgun görünüm kazandırmak için eteklerin altına destekleyici yastıklar konulmuştur. Yüzyılın ikinci yarısında saraylı kadınlar, etek çemberlerinin yerine üç kat etek giymişlerdir. İç eteğin süslemesini gösterilmesine devam edilmiştir. Bu dönem modasında kadın ve erkek kıyafetlerindeki farklılığın belirginleşmesine rağmen, tasarımlarda aynı materyaller kullanılmıştır. Dantel popüler bir materyal olmuş ve kadın, erkek, çocuk tasarımlarında kullanılmıştır. Yüzyılın ortalarına doğru kadın kıyafetlerinde sadelik hâkim olmuştur. Dantel ve fiyonk kullanmaktan vazgeçilmiş, süsleme olarak kollarda manşet ve yakalarda değişik renk kullanılmıştır. Başa, daha çok keten ve çeşitli kumaşlardan yapılan şapkalar ve boneler giyilmiştir (Toklucu, 2015: 61).

Şekil 22. Mary Radcliffe , (1612) ve sağda Madame Bavaria, (1613), (URL-19).

XVII. yüzyılın başlarında İspanyol etkisi bir süre daha kendini hissettirdi. Daha sonra ise XIV. Louis zamanında Fransa'nın etkisi tekrar görülmeye başladı. Kadın giyiminde de Fransız etkisi yoğun olarak hissedilmeye başlanmıştı. Bu giysiler aşırı dardı ve keskin çizgilerle inerek vücudu sarıyordu. XVII. yüzyılda iç giyim olarak da paçalı donlar rafa kalkmış ve yerini iç eteklere bırakmıştır (Ertürk, 2013: 11).

1620'lerde kollar çift katlı ve kabarıktı. Omuzdan takılıyordu. Bu dönemde, keskin hatları olan sert tarzlar etkisini kaybetti. Sert 'brokarlar' (sırmalı ipek kumaş) yerini daha parlak ve yumuşak ipeklere bıraktı; ağır ve keskin renkler ise yumuşadı (Toklucu, 2015: 45)

1620'lerin sonlarında dirsek boyunda kabarık kollar rağbet görmeye başlanmıştı. Üzerleri ipek kumaş şeritleri ile kaplı kabarık kollar çoğunlukla kurdele biçimli biyeler ve rozetlerle süslüyordu (Toklucu, 2015: 55) .

Kraliçe Henrietta, Elizabeth çağının 'Ruff yaka' olarak isimlendirilen fırırlı yakalıklardan ve sert çizgilerden oluşan tarzından vazgeçerek kıyafetlerin daha rahat olması konusunda da etkili oldu. Fırırlı yakalık yerine, kare kesin dekolte yaka modası başladı. 1630'larda bel çizgisinin göğüs altına doğru çıkması ile birlikte omuz kesimleri de yumuşadı ve yuvarlaklaştı. Henrietta aynı zamanda, kol oyuntusu içine yerleştirilerek dikilen boğumlu karpuz kol kesimlerini tercih etti (Toklucu, 2015: 47) (Şekil- 23, 24).

Şekil 23. Henrietta Maria; dantel yakalar (URL-20).

1630’larda elbiseler mum ışığında parlayan ipek saten kumaşlardan yapılıyordu. Korsajlar yüksek belliydi ve yaka kenarları, manşetlerle uyumlu dantellerden süsleniyordu. (Toklucu 2015: 47)

Şekil 24. Henrietta Maria; dantel yakalar ve kol manşetleri (1636), ressam Anthony Van Dyck, (URL-21).

1650-1660'larda çok kabarık kolların yerini daha az kabarık ve omuzun daha altından takılan kollar aldı. 1670'lerde artık kabarık kollara ilgi azaldı. Daha dar kollar kullanılmaya başlandı (URL-23). Omuzları kaplayan keten yakalar ve baştan ayağa siyah kıyafetler de bu dönemle ilişkilendirilmektedir. Yüzyılın ortalarına doğru kadınlar 'busk' adı verilen metal, ahşap ve fildişinden yapılan korseler kullanmışlardı. Giysi kolları kısalmış ve dantellerle süslenmişti (Toklucu, 2015: 50) (Şekil-24). Giysilerin dikiminde ve sunumunda yardımcı olması amacıyla 'Piavola de Franza' olarak isimlendirilen ve günümüzde de halen kullanılan cansız mankenler kullanılmıştır (Giuliano, 2017: 15).

Şekil 25. Barok dönem korse (URL-22).

Vücudu sıkı şekilde saran korselerin sağlığa zararlı olduğunun öğrenilmesi sonucu bu akım değişmiş ve bel hattında biten kısa ipek ceketler kullanılmaya başlanmıştır. Kadın ve erkek ceketlerinin belden kalçaya kadar olan bölümleri dörtgen biçimli parçalardan oluşmuştur (Ertürk, 2013: 11).

16. yüzyıl Rönesans Döneminde kullanılan balon biçimli külot pantolonlar, bu dönemde dize kadar kısalıp kenarları işlemeler, şeritler ve kurdelelerle süslenmiştir. Bir süre sonra külot pantolonlar değişerek Avrupa'da 'pantoloni' ismini almış, bu isim dönemin başarılı ve ünlü Venedik'li aktör Pantolon'dan kaynaklanmıştır. Saraylı kadınlar bir süre sonra eteklerde kullanılan çemberi bırakarak yerine üç eteği üst üste giymeye başlamışlardır. İlk etek ağır, beyaz pamuklu kumaşlardan yapılmış, bu etek üzerine 'falbalas' adı verilen volanlı bir etek giyilmiş, en üstte ise önde önlüğe benzer parçalı, arkada katlar oluşturan bir başka etek giyilmiştir (Ertürk, 2013: 12) (Şekil-25, 26).

Şekil 26. Merry Company II, 1620 (URL-19).

Şekil 27. Henry Wriothesley, 1600 (URL-19).

Özetle, Barok sanatın dokunduğu güncel olan giysi, aksesuar ve moda ürünlerini içine alan tüm elementlerde; brokar kumaşlar, yaldızlı kumaş yüzey süslemeleri, boncuklar, inciler, danteller, güpürler, kadife kumaşlar, bol miktarda desenli işlemler, dokulu desen ve yüzeyler, jakarlı dokuma ile desenlendirilmiş ve renklendirilmiş kumaşlar, kadifeler, parlak ve gösterişli

aksesuarlar yer almaktadır. Ünlü tasarımcıların ürünlerinde görüldüğü gibi ihtişam ve gösteriş özelliği taşıyan, kıvrımlı hat ve desenleri olan silüetler, girintili çıkıntılı hissi veren yüzeyler, boyutlandırılmış süslemeler, kabarık tasarımlar şeklinde özgün özellikler görülmektedir. Bu niteliği ile kullanıcı kesimin özel olduğunu hissetmesi gündeme gelmektedir ve dikkat çekmektedir (Alpat, 2019: 8).

2. Barok Dönem Moda ve Mobilya İlişkisi

Barok dönemde mobilya ve moda tasarımı arasındaki etkileşim bu bölümde tekstil kullanımı, malzeme kullanımı, form, simetri özelliği, renk, doku, çeşit, süsleme, strüktür, tasarım ve üretim ortak özellikleri açısından karşılaştırmalı olarak incelenmiş ve bir tabloda özetlenmiştir. Bu özellikler her iki tasarım alanında birçok üründe göze çarpan yaygın ortak özellikler olarak belirlenmiştir.

Tablo-1: Barok Dönem Moda ve Mobilya Arasında Etkileşim

Özellik	Mobilya	Moda
Tekstil	Kadife, ipek	Kadife, ipek, saten
Etkileşim Bu kumaşlar mobilyada yatak, koltuk ve perdelerde kullanılmıştır ve modayı da etkilemiştir. Kıyafetlerde genelde kadife, saten ve ipek ağırlıklı kullanılmıştır. Her iki tasarım ürününde de kumaşlar yumuşaklık, parlaklık ve desenler açısından birbirine benzerlik göstermektedir.
Form	Kabarık, abartılı, işlemeli, süslemeli	Kabarık, abartılı, işlemeli, süslemeli

<p>Etkileşim</p> <p>Abartılı, kavisli, kıvrımlı formlar Barok dönemin en belirgin özelliğinden biridir. Hem moda da hem de mobilyada genellikle görülmektedir. Örneğin, mobilya ayakları ile ayakkabılar benzer formdadır.</p>
<p>Simetri</p>	<p>Mobilyada simetri eksenini bulunmaktadır.</p>	<p>Giysileri oluşturan her parçada simetri kendini göstermektedir.</p>
<p>Etkileşim</p> <p>O dönemde yapılan mekânlarda, mobilyalarda ve giysilerde genelde simetri vardı.</p>
<p>Renk</p>	<p>Koyu ve parlak renkler, kontrastlık</p>	<p>Koyu ve parlak renkler, kontrastlık</p>
<p>Etkileşim</p> <p>Her ikisinde de koyu renkler hâkim olmuştur. Yanda Barok dönem mobilya ve giysilerinde kullanılan renklerin şeması görülmektedir.</p>
<p>Malzeme</p>	<p>Ahşap, mermer, cam, metal, altın varak, ayna, tekstil, fildişi, sedef, inci, değerli taşlar vb.</p>	<p>Ahşap, metal, fildişi, tekstil, inci, değerli taşlar vb.</p>

<p>Etkileşim</p> <p>Mobilyalarda kullanılan malzemeler genellikle giysilerde de kullanılan malzemelerdir. Örneğin, giysilerde “Busk” adı verilen korse ahşap, metal ve fildişinden yapılıyordu.</p>
<p>Strüktür</p>	<p>Kolçaklı ve kolçaksız koltuklar</p>	<p>Kabarık çok katlı etekler, elbiseler. Balon kollar, korse ve tarlatanlar.</p>
<p>Etkileşim</p> <p>Elbiselerin ve eteklerin çok kabarık olması oturmayı engellediği için o dönemde oturma elemanlarında kolçaklı ve kolçak sız modeller ön plandaydı.</p>
<p>Doku</p>	<p>Yumuşak, parlak, ipeksi ve kadifemsi doku.</p>	<p>Yumuşak, parlak, ipeksi ve kadifemsi doku.</p>

<p>Etkileşim</p> <p>Yumuşak ve parlak dokular hem mobilya hem giysi kumaşlarıyla sıklıkla görülüyordu.</p>
<p>Çeşit</p>	<p>Mobilya çeşitleri artmıştır: Kolçaklı, yarı kolçaklı, kolçaksız oturma mobilyaları, komot, armuar, masa, sehpa, baldekenli yataklar, bureau mazarine vb.</p> <p>Giysi ve aksesuarlarda çeşit artmıştır. Güneş semsiyeleri, yüz maskeleri, yelpazeler gibi aksesuarlar; kış için hem erkek hem de kadınlar için kürkler, pelerinler, manşonlar, kabarık elbiseler, pantolonlar, topuklu ayakkabılar, ruff yakalar, peruklar vb.</p>
<p>Etkileşim</p> <p>Hem kullanılan mobilya hem de giysi ve aksesuar çeşitlerinde artış görülmüştür. Giysi modellerine göre oturma mobilyası çeşitlerinde düzenlemeler yapılmıştır.</p>
<p>Süsleme</p>	<p>Mobilyada abartılı süsleme mobilyanın her yerinde görülmektedir. Altın varak, lake işçiliği, Şinozeri, oymacılık vb. işçilikler ile arabesk süslemeler, heykelsi formlar süsleme olarak</p> <p>Giysilerde abartılı süslemeler, altın iplikler, danteller, inciler, boncuklar, değerli taşlar ile süslemeler, mücevherat ile giysilerdeki süslemeyi destekleme gibi abartılı bir</p>

	kullanılmıştır.	süsleme işçiliği iç giyimden aksesuarlara kadar görülmektedir.
<p>Etkileşim</p> <p>Mobilya ve giyimde süsleme motifleri benzer özelliktedir. Soldaki resimde Barok bir sehpa görülen bağa işçiliğinde yapılmış süslemeler ile sağdaki resimde görülen kumaş süslemelerin benzerliği açıkça ortadadır.</p>
<p>Tasarım ve Üretim</p>	<p>Mobilyalar mobilya tasarımcıları tarafından yapılıyordu. Tasarlanan mobilyaların ölçü ve çizimlerinin olduğu kataloglar ile yapımı yaygın hale getiriliyordu.</p>	<p>Giysiler özel tasarımcılar tarafından tasarlanıp dikiliyordu. 'Houte Couture' kavramı ortaya çıkmıştı. Giysi üretimi yaygın bir sektör oluşturmuştu.</p>
<p>Etkileşim</p> <p>Hem moda hem mobilya tasarımı özellikle XIV. Louis döneminde büyük yenilikler ile ortaya çıktığı için her iki tasarım da XIV Louis stili olarak anılır: XIV Louis mobilyası, XIV. Louis modası gibi.</p>

SONUÇ

Bütün sanatların temelinde bir tasarım olgusu yatar. Tasarımda da sürekli bir dinamizm vardır. Bu değişimin temel kaynağı her dönem farklılık gösteren modadır. Geçmişten bugüne insan kendini keşfettikçe ihtiyaçları olduğunu fark etmiş ve bunun için kolay yollar kullanarak ihtiyaçlarını temin etmeğe çalışmıştır. İlk olarak öncelikli gereksinimlerini gidermiştir. Zamanla giyinme, uyuma, oturma gibi gereklilikler ön plana çıkmıştır. Bununla beraber moda kavramı kendini göstermiştir. Moda kavramı edebiyattan sinemaya, mobilyadan giyime birçok farklı alanları kapsamaktadır. Günümüzde en popüler zamanlarını yaşayan moda kavramı aslında mevcut çağa özel bir kavram olmayıp, tarihsel süreçte her dönemde var olmuştur. Bu dönemler içinde modadan en çok etkilenen stillerden biri de Barok stili olmuştur. Günümüz tasarımlarında da Barok tarzının etkilerini görmek mümkündür. Bu etkilerin giyim modasında olduğu kadar mobilya tasarımında da kendini belirgin şekilde hissettirdiği gözlenmektedir. Sonuç olarak Barok dönemde mobilya ve giyim modası birbirine paralel zeminlerde gelişim göstermiş ve her ikisi de Barok dönemi boyunca sürekli bir etkileşim halinde olmuştur. Bunun doğal bir getirisi olarak mobilya ve giyim modasının Barok dönemi boyunca birbirine benzerlik gösterdiği ve renk, doku, malzeme, strüktür, biçim, çeşit, tasarım ve üretim gibi hususlar açısından birbirileri ile olan etkileşimlerinin tasarımları yönlendirdiği anlaşılmaktadır.

KAYNAKLAR

- Alpat, E. Fatma, Ceyhanlı, F. (2019) , *'Barok Sanatın ve 1990'ların Moda Trendlerinin 2010-2019 Yılları Arasındaki Giyim Modalarına Etkisi'*, İdil Dergisi, 61, s. 1123-1132.
- Boyla, O.(2012), *Mobilya Tarihi*, İstanbul.
- Çeliksap, S. (2015) *'Giyim Ve Modanın Kısa Öyküsü'*, Aydın Sanat Dergisi, Sayı 1, s. 57-64, İstanbul.
- Dereboy, E. (2004). *Kostüm ve Moda Tarihi*. Ankara: Özel Güzel Sanatlar Stilistik LTD.
- Erdem, T. (2017), *'Mobilya Tarihine Genel Bakış ve Art Deco'*, İstanbul: İstanbul Kültür Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Ertürk, N. (2011), *'Moda Kavramları, Moda Kuramları Ve Güncel Moda Eğilimi Çalışmaları'*, Art-E Dergisi, Mayıs, - 07, s.3-32.
- Ertürk, N. (2013) , *Moda Tasarımı*, 1. Baskı, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Fogg, M. (2014), *Modanın Tüm Öyküsü*, İstanbul: Hayalperest Yayınevi, çevirmen :Emre Gözgülü.
- Giuliano, M., (2017), *La Piavola De Franza*, Vicoli.
- Gültekin, M. (2007), *'Georg Simmel'in Düşüncesinde Modern Topum Ve Tüketim Kültürü'*, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, Bahar-2007 C.6 S.20, s.229-245.
- Kurtoğlu, A. (1987), *'Mobilya Stillerinin Tarihi Gelişimi'*, İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, cilt 36, Sayı 3, s.70-91.
- Tansal, İ. (1995), XIX. *'Yüzyıl Batı Sanatında Mobilya Üslupları'*, İstanbul: Mimar Sinan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Toklucu, K.G., (2015), *'Barok Ve Rokoko Dönemlerinin Modaya Etkileri'*, İstanbul: haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tekstil ve Moda Tasarımı Yüksek Lisans Tezi.
- Uzun, O., Sarıkahya, M., Küreli, İ. (2017), *Asimetrik Mobilyalar* , Ankara: Nobel Bilimsel Eserler.
- URL-1: <http://www.tdk.gov.tr>, 2012, erişim tarihi: 23.12.2019.
- URL-2: <https://docplayer.biz.tr/2224428-Tasarim-teknoloji-ve-inovasyon.html>, erişim tarihi: 23.12.2019.
- URL-3: https://www.etymonline.com/word/baroque#etymonline_v_5258, erişim tarihi: 23.12.2019.
- URL-4: <https://www.inexhibit.com/mymuseum/palace-of-versailles-paris/>, erişim tarihi: 23.12.2019.
- URL-5: https://www.wikizero.com/en/File:Salon_de_Mercure,_Versailles.jpg, erişim tarihi: 23.12.2019.
- URL-6: <https://www.andrecharlesboulle.com/boulle-work/tables/>, erişim tarihi: 23.12.2019.

- URL-7: <http://www.sothebys.com/en/auctions/ecatalogue/2016/b-b-s-un-hommage-pf1631/lot.31.html>, erişim tarihi: 23.12.2019.
- URL-8: <https://www.khanacademy.org/partner-content/getty-museum/getty-decorative-arts/a/masters-of-marquetry-in-the-17th-century-boulle>, erişim tarihi: 23.12.2019.
- URL-9: <http://elopedelart.canalblog.com/archives/2009/12/31/16340240.html>, erişim tarihi: 23.12.2019.
- URL-10: furniturestyles.net/european/french/baroque-chairs.html, erişim tarihi: 23.12.2019.
- URL-11: <https://www.artlistings.com/Furniture/Seating/Loveseats/A-Louis-XIV-Armchair>, erişim tarihi: 23.12.2019.
- URL-12: <http://www.kraemer.fr/Andres-Charles-Boulle-Armoire-Louis-XIV-DesktopDefault.aspx?tabid=6&tabindex=5&objectid=548264>, erişim tarihi: 23.12.2019.
- URL-13: <https://www.theatlantic.com/entertainment/archive/2015/09/the-king-of-couture/402952/>,
- URL-14: <https://www.history.com/topics/france/louis-xiv>, erişim tarihi: 23.12.2019.
- URL-15: <https://www.aysha.com.tr/donem-incelemesi-barok-donemi/361813/>, erişim tarihi: 23.12.2019
- URL-16: <https://jensonyu.wordpress.com/2011/07/03/chateau-de-versailles/maria-theresa-of-spain-louis-xivs-wife/>, erişim tarihi: 23.12.2019
- URL-17: <https://browmasters.ru/tr/puteshestviya/maria-teresa-of-spain-queen-of-france-maria-theresa-of-austria/>, erişim tarihi: 23.12.2019
- URL-18: http://www.marquise.de/database/galerie.php?Submit=1600-1649&wann=1600_1&lang=en, erişim tarihi: 23.12.2019
- URL-19: http://www.marquise.de/database/dbout.php?x=25&y=38&name=161x_6.jpg&lang=en, erişim tarihi: 23.12.2019
- URL-20: <https://play.acast.com/s/queensofenglandpodcast/c0c9df8a-6739-4545-8775-b17a5431f949>, erişim tarihi: 23.12.2019
- URL-21: <https://www.metmuseum.org/art/collection/search/438112>, erişim tarihi: 23.12.2019
- URL-22: <http://tahliamckellartextiles.weebly.com/corset-timeline.html>, erişim tarihi: 23.12.2019
- URL-23: http://bursaolgunlasma.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/16/15/966823/dosyalar/2016_10/05032658_kad%C4%B1ngysler.pdf, erişim tarihi: 2.1.2019